

TEMELJNI ZAKON O IZMERITVI ZEMLJIŠČ IN ZEMLJIŠKEM KATASTRU

I. Temeljne določbe

1. člen

Z izmeritvijo zemljišč (v nadaljnjem besedilu: izmeritev) se ugotavljajo podatki, potrebni za horizontalni in višinski prikaz celotnega ozemlja Jugoslavije, z namenom, da se uporabljajo za gospodarske, tehnične, znanstvene in upravne namene ter za druge potrebe državnih organov, delovnih in drugih organizacij in občanov.

2. člen

Na podlagi izmeritve se dela zemljiški kataster.

Zemljiški kataster rabi za gospodarske, upravne in statistične namene, za izdelavo zemljiških knjig, kot podlaga za ugotavljanje katastrskega dohodka in za druge potrebe državnih organov, organizacij in občanov.

3. člen

Izmeritev zemljišč in zemljiški kataster ter njuno vzdrževanje so zadeve, ki imajo pomen za vso državo.

Za izmeritev zemljišč in zemljiški kataster velja v vsej Jugoslaviji enotni sistem ter postopek, določen v tem zakonu in v predpisih, izdanih na njegovi podlagi.

Zadeve izmeritve zemljišč in zemljiškega katastra ter njunega vzdrževanja spadajo v delovno področje federacije, republike in občine v mejah njihovih pravic in dolžnosti, ki jih imajo po tem zakonu.

4. člen

Dela izmeritve zemljišč in izdelave zemljiškega katastra opravljajo organi, ki so pristojni za geodetske zadeve, kot tudi delovne organizacije, ustanovljene za te dejavnosti.

Drugi organi in organizacije smejo opravljati geodetska dela samo za svoje potrebe (v nadaljnjem besedilu: merjenje); način in pogoje za to določa ta zakon.

Izmeritev zemljišč in izdelavo posebne zemljiške evidence za narodno obrambo opravljajo pristojni vojaški organi.

Predpise o izmeritvi zemljišč ter o izdelavi in vzdrževanju posebne zemljiške evidence iz tretjega odstavka tega člena izda državni sekretar za narodno obrambo.

II. Izmeritev zemljišč in zemljiški kataster

5. člen

Izmeritev obsega:

- a) postavljanje in določanje astronomsko-geodetske, gravimetrijske, trigonometrijske in nivelmanske mreže, kot tudi obdelavo merjenj, opravljenih na teh mrežah;
- b) snemanje detajlov in izdelavo izvernih načrtov in kart;
- c) izdelavo in reprodukcijo osnovne državne karte;
- d) reprodukcijo načrtov in njihovo nadaljnjo kartografsko obdelavo.

Osnovna geodetska dela tvorijo enotno podlago za izmeritev in merjenja na ozemlju Jugoslavije.

Zvezni sekretar za finance predpiše v soglasju z državnim sekretarjem za narodno obrambo, kateri podatki iz točk a) in c) v tem členu se smejo dajati na vpogled ter kako in po kakšnem postopku jih smejo zainteresirani organi, delovne in druge organizacije in občani uporabljati.

6. člen

Zemljiški kataster obsega:

- a) katastrsko klasifikacijo in bonitiranje zemljišč;
- b) razgrnitev določenih podatkov izmeritve in katastrske klasifikacije zemljišč javnosti na vpogled;
- c) izdelavo katastrskega operata.

7. člen

Katastrski operat se dela po katastrskih občinah.

Katastrska občina obsega vsa zemljišča na določenih območjih (vas, mesto ali del mesta).

O številu in območju katastrskih občin odloča občinska skupščina.

8. člen

Katastrske občine, ki so med seboj teritorialno povezane in pomenijo gospodarsko celoto s podobnimi naravnimi in drugimi pogoji za kmetijsko proizvodnjo, sestavljajo katastrski okraj.

Katastrski okraji se skladno s prvim odstavkom tega člena določajo z republiškim predpisom.

9. člen

Da se zagotovi natančnost izmeritve, morajo uporabniki, lastniki in uživalci na svoje stroške z vidnimi, trajnimi mejniki zaznamovati meje svojih zemljišč, ki jih imajo v lasti, posesti ali uporabi, in sicer v roku ki ga določi svet občinske skupščine, pristojen za finance.

Osebe iz prvega odstavka tega člena morajo dovoliti dostop na zemljišče in objekte tistim, ki imajo opravka z izmeritvijo zemljišč in zemljiškim katastrom ali njunim vzdrževanjem, in dovoliti postavljanje mejnikov in znakov, s katerimi se zaznamujejo izmeritvene točke.

Če mu je pri izmeritvi prizadejana kakšna škoda, ima uporabnik oziroma lastnik oziroma uživalec zemljišča pravico, da mu organ oziroma organizacija, ki je opravljala izmeritev, povrne povzročeno škodo.

10. člen

Podatki izmeritve vsake katastrske občine o površinah, kulturah, uporabnikih oziroma lastnikih ali uživalcih zemljišč ter podatki o katastrski klasifikaciji zemljišč se razgrnejo na vpogled na območju katastrske občine.

Zoper podatke izmeritve lahko prizadeti ugovarjajo v osmih dneh od dneva sporočitve. Ugovor ne izključuje pravice pritožbe.

Zoper podatke o katastrski klasifikaciji zemljišča se prizadeti lahko pritožijo.

11. člen

Vzdrževanje izmeritve in zemljiškega katastra obsega spremljanje in ugotavljanje sprememb na zemljiščih, ki vplivajo na podatke izmeritve, in izvedbo ugotovljenih izmeritev v merilnih in računskih podatkih, načrtih, kartah in v katastrskem operatu.

12. člen

Uporabniki, lastniki in uživalci zemljišč morajo priglasiti občinskemu upravnemu organu, ki je pristojen za geodetske zadeve, vsako spremembo v posestnem stanju in kulturi, kot tudi spremembe, ki vplivajo na določitev razreda, in sicer v 30 dneh od nastale spremembe.

Sodišča in drugi organi, ki odločajo o spremembah uporabnika, lastnika ali uživalca zemljišča, morajo pošiljati akte, s katerimi odločajo o takih spremembah, občinskemu organu, ki je pristojen za geodetske zadeve, ko postane tak akt pravnomočen.

13. člen

Zadeve v zvezi z osnovnimi geodetskimi deli in z izdelavo in reprodukcijo osnovne državne karte spadajo v pristojnost federacije.

Druge zadeve v zvezi z izmeritvijo zemljišč, kot tudi vse zadeve v zvezi z izdelavo zemljiškega katastra iz 6. člena tega zakona spadajo v pristojnost republike.

Zadeve v zvezi z vzdrževanjem izmeritve zemljišč in zemljiškega katastra spadajo v pristojnost občine.

14. člen

Upravne zadeve iz prvega odstavka 13. člena tega zakona v federaciji opravlja upravni organ, ki je pristojen za geodetske zadeve.

Upravne zadeve iz drugega in tretjega odstavka 13. člena tega zakona opravljajo posebni republiški oziroma občinski organi, ki so pristojni za geodetske zadeve.

Upravne zadeve v zvezi z deli iz tretjega odstavka 4. člena tega zakona opravlja Državni sekretariat za narodno obrambo.

15. člen

Zvezni upravni organ za geodetske zadeve ima pravico dajati organom za geodetske zadeve v republiki in občini obvezne instrukcije v zadevah, ki imajo pomen za vso državo.

Zvezni upravni organ za geodetske zadeve ima pravico vpogleda v izmeritev zemljišč, ki jo izvajajo organi in organizacije iz prvega in drugega odstavka 4. člena tega zakona; če ugotovi, da se te zadeve ne izvajajo skladno z določbami tega zakona in na njegovi podlagi izdanih predpisov, jih opozori na zapažene pomanjkljivosti in jim določi rok, v katerem jih morajo odpraviti.

Če organ ali organizacija iz prvega odstavka tega člena ne odpravi v danem roku pomanjkljivosti, sme zvezni upravni organ za geodetske zadeve z odločbo ustaviti nadaljnjo izmeritev zemljišč, dokler se pomanjkljivosti ne odpravijo, pa tudi prepovedati, da bi se za uradne potrebe uporabljali podatki, ki so rezultat nepravilno opravljenih del na terenu.

16. člen

Kartografske publikacije, ki prikazujejo jugoslovansko ozemlje ali del jugoslovanskega ozemlja, se smejo izdajati za javno uporabo samo, če ne vsebujejo zaupnih podatkov, ki imajo pomen za narodno obrambo.

III. Merjenje zemljišč za posebne potrebe državnih organov, delovnih in drugih organizacij

17. člen

Kadar državni organi, delovne ali druge organizacije merijo zemljišča, da bi dobili podatke za regulacijske ali nivelacijske načrte, za hidrotehnična dela, komasacije, arondacije in parcelacije zemljišč, za trasiranje cest, železniških prog in prekopov, za merjenje rudnih polj, gozdnih in kmetijskih kompleksov, kot tudi kadar prenašajo na teren projekte novih naselij in izvajajo taka dela na zemljišču, na katerem obstoji izmeritev, morajo uporabljati njene podatke, svoja merjenja pa opravljati tako, da je mogoče uporabljati njihove podatke za vzdrževanje izmeritve in zemljiškega katastra.

Če se izvajajo dela iz prvega odstavka tega člena na zemljišču, na katerem še ni opravljena izmeritev, morajo organi in organizacije opraviti merjenje tako in v tolikšnem obsegu, da se dajo dobljeni podatki uporabiti za izmeritev in zemljiški kataster. Ta merjenja se morajo opirati na trigonometrijsko in nivelmansko mrežo izmeritve.

Republiški organ za geodetske zadeve lahko določi s svojo odločbo razširjen obseg in razširjeno vrsto del iz drugega odstavka tega člena. Organi in organizacije imajo pravico zahtevati povračilo stroškov, ki jih imajo s povečanim obsegom del na podlagi odločbe iz tretjega odstavka tega člena.

18. člen

Republiški organ za geodetska dela ima pravico vpogleda v delo državnih organov, delovnih in drugih organizacij, ali so pravilno in natančno opravili dela iz 17. člena tega zakona, in lahko zahteva dopolnitve in popravke, če ugotovi, da del ne opravljajo v skladu s tem zakonom in s predpisi, izdanimi na njegovi podlagi.

Organi in organizacije so dolžni ravnati po odločbi, s katero jim republiški organ naloži dopolnitve in popravke del v smislu prvega odstavka tega člena.

IV. Prehodne in končne določbe

19. člen

Dokler ne bo opravljena izmeritev na območjih, na katerih doslej še ni bila opravljena, se bo uporabljal popisni kataster, ki je bil izdelan na podlagi »začasnega navodila o razmejitvi katastrskih občin ter o izmeritvi in popisu zemljišč v neizmerjenih krajih in v krajih, kjer je katastrski operat uničen« (Zvezna geodetska uprava, št. 330/52).

20. člen

Zvezni izvršni svet je pooblaščen, da izda natančnejše predpise:

- a) o vsebini, delovnih metodah, stopnji natančnosti in načinu izdelave izmeritve, merjenja in zemljiškega katastra ter o njihovem vzdrževanju;
- b) o postopku za izdajanje kartografskih publikacij in o zaupnih podatkih, ki ne smejo biti objavljeni v publikacijah;
- c) o hrambi in uporabi podatkov izmeritve in zemljiškega katastra;
- d) o čuvanju mejnikov in drugih izmeritvenih označb.

21. člen

Dokler ne bodo izdani predpisi iz 20. člena pod a) tega zakona, se bodo uporabljale določbe pravilnika o katastrski klasifikaciji in bonitiranju zemljišč (»Uradni list FLRJ«, št. 10/61), dokler ne bodo izdani predpisi iz 20. člena pod b) tega zakona, pa se bodo uporabljale določbe odloka o izdajanju kartografskih publikacij za javno uporabo (»Uradni list FLRJ« št. 10/59).

22. člen

Z dnem, ko začne veljati ta zakon, nehata veljati uredba o zemljiškem katastru (»Uradni list FLRJ«, št. 43/53, 23/56, 52/59 in 13/61) in uredba o ureditvi katastrske službe (»Uradni list FLRJ«, št. 7/48 in 87/49).

23. člen

Ta zakon začne veljati naslednji dan po objavi v »Uradnem listu SFRJ«.
